

3 x Gelukkig

Bijzonderheid: vervolg op de preek 'Gelukkig Nieuwjaar' en doop van Jasmijn Borgman

Lezingen tijdens de preek

Gemeente van Jezus,

Wanneer ben je gelukkig?

Jezus geeft daar een heel bijzonder antwoord op. Dat hebben we vorige week gezien. Toen hebben we het geheel van de gelukwensen besproken van Matteüs 5. Wat bedoelt Jezus daarmee?

Dit is wat ik vond: juist als je gemis ervaart. Juist als er verlangen naar beter in je wordt gewekt. Juist dan zit je op het juiste spoor. De lijn van het verloren paradijs. Je beseft: dit kan het niet zijn. Er moet toch iets mooiers zijn. Je wordt op het spoor gezet van de nieuwe wereld van God. Je strekt je er naar uit, in tranen en onvervulde dromen. In het zoeken van vrede voor de mensen. Het doen van recht waar je kan. Je grijpt vooruit op dat wat komt. Heel beperkt en heel klein misschien. Maar daarin ben je wel volgeling van Jezus.

Vandaag wil ik drie van de uitspraken van Jezus er uit lichten. Jullie hebben gestemd. Ik kreeg nl. drie mailtjes. En daarin werden deze drie gelukwensen uitgekozen. Om iets dieper op door te gaan.

Slide **3 x Gelukkig**

Slide Gelukkig wie nederig van hart zijn

Ik wil daarbij lezen: Lucas 18:9-14

Slide Lucas 18 ⁹Met het oog op sommigen die zichzelf rechtvaardig vinden en anderen minachten, vertelde hij de volgende gelijkenis. ¹⁰Twee mensen gingen naar de tempel om te bidden, de een was een farizeeër en de ander een tollenaar. ¹¹De farizeeër stond daar rechtop en bad bij zichzelf: "God, ik dank u dat ik niet ben als de andere mensen, die roofzuchtig of onrechtvaardig of overspelig zijn, en dat ik ook niet ben als die tollenaar. ¹²Ik vast

tweemaal per week en draag een tiende van al mijn inkomsten af." ¹³De tollenaar echter bleef op een afstand staan en durfde niet eens zijn blik naar de hemel te richten. In plaats daarvan sloeg hij zich op de borst en zei: "God, wees mij zondaar genadig." ¹⁴Ik zeg jullie, hij ging naar huis als iemand die rechtvaardig is in de ogen van God, maar die ander niet. Want wie zichzelf verhoogt zal vernederd worden, maar wie zichzelf vernedert zal verhoogd worden.'

Wat ik veel tegenkom is arrogantie. De mens op de troon. Ik bepaal wel hoe ik gelukkig word! Ik zie zelfoverschatting van onze mogelijkheden. Dat geluk maakbaar is en dat je je eigen leven kunt managen. Maar niets is minder waar. Het leven blijkt groter dan jij zelf. Zomaar word je ziek. Zomaar ontslagen. Zomaar raak je burn-out van al je inspanningen.

Dat heeft te maken met de eerste zonde. Toen al, toen dachten Adam en Eva: wij willen zelf ons leven in de hand nemen. Wij bepalen zelf wat kan en niet. Wij gaan op de troon zitten. Maar we trekken als mensen dan een te grote broek aan. Elke keer blijkt dat we het paradijs, dat we utopia niet zelf hier kunnen stichten. Het leven is te weerbarstig en omstandigheden overkomen je. De wereld is niet maakbaar. God zei dat al in Genesis: op de dag dat je daarvan eet, op die dag komt de dood in je leven. Afbraak, ziekte, tegenslag. Ineens kreeg dat impact op ons leven. De gevolgen daarvan merken we elke dag. Daarom loopt het geluk altijd één stap harder.

En dát erkennen. Dat je leven niet maakbaar is. Dat jij niet aan het roer staat. Dat erkennen. Daarmee begint geluk. Dat is de eerste gelukwens van Jezus. Erkennen dat het leven groter is dan jij. Dat je afhankelijk bent. En de vraag is dan: van wie wil jij afhankelijk zijn? Wie staat er aan het roer in jouw leven?

Je kunt denken: nou, dat is het lot! Het leven is onvoorspelbaar. Dus moet ik er het beste van maken. Meer is dan niet haalbaar. Een beetje geluk. Een beetje voorspoed. Daar moet ik het maar mee doen. Dat is hoe het lot werkt.

Maar Jezus zegt hier: dan neem je genoeg met te weinig! Je bent niet afhankelijk van het lot! Van toeval. Nee, je mag je afhankelijk weten van een God die lijn brengt in deze wereld. Die een doel heeft en naar de stad toewerkt. De stad waarin zijn aanwezigheid vorm krijgt. Die paradijselijke trekken heeft

en tegelijk doorontwikkeld is tot een plek waar God nog meer zijn stempel drukt.

Je bent dus afhankelijk van God. En van zijn plannen. Hier zegt Jezus: gelukkig ben je als je je afhankelijk weet. Vroeger vertaalden we 'zalig de armen van geest'. Letterlijk zeg je dan: gelukkig ben je als je je afhankelijk weet van God. Als je je lege handen door hem laat vullen. Niet met gebalde vuisten zelf je toekomst veilig stellen. Dat lukt namelijk niet. Maar met open handen afhankelijk durven zijn. Dan leef je in lijn. Dan is de rode draad van God leidend in jouw bestaan.

Slide Gelukkig wie zuiver van hart zijn

Wanneer ben je zuiver van hart? Wanneer zijn je motieven ongedeeld? Ben je echt helemaal gericht op liefde? Ben je echt helemaal gericht op het dienen van God? Ik heb dat nooit. Bij mij zijn de motieven altijd gemengd. Er is altijd egoïsme in me. Altijd is liefde voor God en mijn naaste gelardeerd met zelfliefde. En ook met zondige motieven. Het lukt me niet om de Geest van God alle ruimte te geven. Ik houd altijd een stukje voor mezelf.

Dus hoe word ik zuiver van hart? Hoe kan ik zorgen voor edele motieven? Hoe raak ik mijn zondige ego kwijt? Daarvoor moeten we naar het symbool van de doop.

Slide Hebrëeën 10 ¹⁹Broeders en zusters, dankzij het bloed van Jezus kunnen we zonder schroom binnengaan in het heiligdom, ²⁰omdat hij voor ons met zijn lichaam een weg naar een nieuw leven gebaad heeft, door het voorhangsel heen. ²¹We hebben nu een hogepriester die dienstdoet in het huis van God; ²²laten we God dan naderen met een oprecht hart en een vast geloof, nu ons hart gereinigd is, wij van een slecht geweten bevrijd zijn en ons lichaam met zuiver water is gewassen.

De doop is een prachtig ritueel. Maar het is veel meer dan een ritueel! God wil daarmee echt iets in je leven bewerken. Er is namelijk vergeving. God tilt je ego van je af. Je egoïsme heeft niet het laatste woord. De doop zuivert dus je motieven. Alles wat er nog aan onzuiverheid in je is, daarover hoef je niet te wanhopen. Want God reinigt je daarvan. Dagelijks, ja sterker nog: ieder

moment (!) wil hij je vrij laten leven. De doop laat zien: ik bevrijd je van schuld, van schaamte, van onzuivere motieven. Ik maak je schoon.

Nou, dat geeft een enorme vrijheid. Als ik altijd maar mijn eigen motieven tegen het licht moet houden. Pfff, vermoeiend. Dat vraagt nogal wat reflectie. En helemaal zuiver wordt het nooit. Maar ik hoef me daar niet schuldig over te voelen. Zuiverheid van hart hoef ik namelijk niet in eigen kracht te zijn. Ik hoeft dat zelf niet te bewerken. Ik zou er echt horendol van worden.

En dus vind ik het geweldig dat Jezus mij bij voorbaat schoon wast. Dat zie je weer in de doop van Jasmijn. Zij krijgt een geweldige startpositie. Jezus zegt haar: ik maak jou zuiver van hart. Dus vertrouw maar op mij in je leven. Ik baan voor jou de weg. Ik doe dat. Dat kost jou geen inspanning. Dat maakt dat Jasmijn in alle vrijheid keuzes kan maken. Niet constant door haar geweten geplaagd: ben ik hierin wel zuiver? Nee, voel je vrij, zegt Jezus. Ik bevrijd je namelijk van het feit, dat jij jezelf zou moeten rechtvaardigen. Je bent zuiver van hart!! Door mij.

En dat maakt gelukkig. In onze maatschappij moet je vaak jezelf rechtvaardigen. En natuurlijk is het goed als je verantwoording aflegt van keuzes. Het voorkomt dat je gemakzuchtig gaat leven. Maar onze cultuur is een afrekencultuur. Daar ga je aan kapot. Het mooie is: Jezus bevrijd je van die afrekenmodus. Fouten mogen gemaakt. Onzuivere motieven zijn niet dodelijk. Het geeft echt een enorme keuzevrijheid. Je mag Jasmijn het geluk meegeven dat ze in vrijheid haar leven mag leven. Onbezorgd gaan voor haar ambities. Dat is wat de doop haar meegeeft. Door Jezus is ze al zuiver van hart. Dat is bevrijdend. Dat is geluk.

Slide Gelukkig wie vanwege de gerechtigheid vervolgd worden

Dat is de laatste van de acht gelukwensen. Jezus licht die ook nog eens toe. Hij zegt er bij: gelukkig zijn jullie wanneer ze je omwille van mij uitschelden, vervolgen en van allerlei kwaad betichten. 'Vanwege de gerechtigheid' is dus hetzelfde als 'omwille van mij'. Jezus komt recht brengen op aarde. Hij zet de wereld weer recht tegenover God. Zoals we in Hebreeën ook lezen: voor iedereen is er weer de mogelijkheid om met God om te gaan. Maar sommigen zullen dat ontzettend irritant vinden.

Bijvoorbeeld overheden. Juiste vanwege het feit, dat andere mensen als God willen zijn. Willen heersen en jou willen beheersen. De eerste zonde, eigenlijk. Juist vanwege dat feit zullen ze het – op z'n zachtst gezegd – vervelend vinden als mensen zich echt vrij voelen. Ze kunnen je er om vervolgen. Ze kunnen je gevangen zetten. Zoals Paulus ook een tijd heeft meegemaakt. Ze kunnen je er om martelen, zoals Jezus zelf. Tot de dood er op volgt. En toch ben je vrij!

Jezus wenst je geluk als je dat meemaakt. Paulus schrijft daar ook over, onder andere in de brief aan de Romeinen.

Slide Romeinen 8 ¹⁵U hebt de Geest niet ontvangen om opnieuw als slaven in angst te leven, u hebt de Geest ontvangen om Gods kinderen te zijn, en om hem te kunnen aanroepen met 'Abba, Vader'. ¹⁶De Geest zelf verzekert onze geest dat wij Gods kinderen zijn. ¹⁷En nu we zijn kinderen zijn, zijn we ook zijn erfgenamen, erfgenamen van God. Samen met Christus zijn wij erfgenamen: wij moeten delen in zijn lijden om met hem te kunnen delen in Gods luister.
¹⁸Ik ben ervan overtuigd dat het lijden van deze tijd in geen verhouding staat tot de luister die ons in de toekomst zal worden geopenbaard. ¹⁹De schepping ziet er reikhalzend naar uit dat openbaar wordt wie Gods kinderen zijn.

Je hoeft niet bang te zijn als zulke dingen je overkomen. Je bent dan zo dicht bij je Heer!!!! Je deelt in zijn lijden. Je mag je met hem vereenzelvigen. En dat betekent dat je ook zult delen in zijn luister. Dat je hetzelfde als hij behandeld wordt door mensen. Dat betekent, zegt hij hier, dat je ook hetzelfde behandeld zult worden door God. Jij krijgt dezelfde status als Jezus. En dat maakt echt gelukkig.

Slide Want ...

Misschien denken sommigen, ja, je behandelt nou alleen het éérste deel van de gelukwensen. Je slaat het tweede deel over. Er staat toch ook een 'want ...' achter!?

Want zij zullen God zien, bijvoorbeeld. Dat is bij de tweede, als je zuiver van hart bent. Maar dat zit er al in! In het eerste deel! Zuiver van hart wordt je

alleen, als je verbonden bent met Jezus. En Jezus zei het zelf: wie mij gezien heeft, heeft de Vader gezien. (Joh. 14) Het *is* dus al werkelijkheid voor wie een zuiver hart heeft. Voor ons vanochtend ook. Je *ziet* Jezus aan het werk in de doop van Jasmijn. Zo dichtbij wil hij komen. Dan mag je je wel gelukkig prijzen.

En dan de eerste en de achtste gelukwens. Daar staat hetzelfde. Ik heb vorige keer gezegd, dat je dat zou kunnen verbinden met de eerste en achtste toon van een octaaf. Jezus pakt op het laatst de grondtoon weer op. Op de achtste dag stond hij ook op uit de dood. Met zijn opstanding komt Gods nieuwe wereld weer in zicht. Het koninkrijk van de hemel vangt aan. Wie nederig van hart is. Wie deelt in het lijden van de Heer. Die wordt op een lijn gezet.

Op de lijn van het paradijs naar de stad. Je verlangen naar de toekomst van de Heer wordt gewekt. Je proeft er al iets van. Maar het wordt nog veel meer. Juist in zware omstandigheden ben je gelukkig te prijzen. Want het maakt een verlangen in je los. Dat verlangen is het grootste geluk dat je kan overkomen. Want je maakt al deel uit van een weergalozе toekomst. Dat is wat Jezus je duidelijk wil maken. Zijn verbinding met jou is superstevig. Dat is een gelukwens waard.

Amen

Slide

Vragen voor eventuele bespreking:

1. Durf jij van jezelf te zeggen dat je een zuiver hart hebt?
Waarom (niet)?
2. Heb jij wel eens het gevoel dat je deelt in het lijden van je Heer?
Wanneer dan?